

Strategija. Efektyvumas. Vertė

Alkoholio pardavimo taškai Lietuvoje

2017 m. sausio 3 d.

Vilnius

Licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais viešojo maitinimo įstaigose ir parduotuvėse išdavimo tvarka iš rūšys

Licencijos išduodamos

Prekybai

(parduotuvėse, parodose, mugėse, masiniuose renginiuose)

Prekybai HRC

Licencijavimo tvarka

- ☑ Licencijas ir jų dublikatus išduoda, papildo, panaikina, sustabdo, rekvizitus patikslina atitinkamos savivaldybės vykdomoji institucija
- ☑ Jeigu įmonė verčiasi mažmenine prekyba alkoholiniais *gėrimais tame pačiame pastate ar skirtinguose pastatuose įrengtuose keliuose savo padalinuose*, kurie aptarnauja pirkėjus ar išduoda alkoholinius gėrimus padavėjams, *išduodamos licencijos verstis šia veikla kiekviename padalinyje*
- ☑ Jeigu *vienoje mažmeninės prekybos ar viešojo maitinimo vietos aptarnavimo salėje* įrengti keli tą pačią veiklą (mažmeninės prekybos ar viešojo maitinimo) vykduojantys padaliniai, kuriuose parduodami alkoholiniai gėrimai, *išduodama viena licencija*
- ☑ Jeigu *vienoje mažmeninės prekybos ar viešojo maitinimo vietos aptarnavimo salėje įrengti keli padaliniai*, kuriuose vykdoma mažmeninės prekybos ir viešojo maitinimo veikla, *licencijos išduodamos kiekvienos rūšies veiklai*

Licencijų rūšys

Neterminuotos

- ☑ **Prekiauti alumi ir sidru**, kurių koncentracija ne didesnė nei 7,5% prekybos ir viešojo maitinimo vietose ir paviljonuose
- ☑ **Prekiauti alkoholiniais gėrimais**, kurių koncentracija ne didesnė nei 22%
- ☑ **Prekiauti visais alkoholiniais gėrimais**

Sezoninės

- ☑ **Prekiauti alumi ir sidru**, kurių koncentracija ne didesnė nei 7,5%
- ☑ **Prekiauti alkoholiniais gėrimais**, kurių koncentracija ne didesnė nei 22%
- ☑ Išduodamos nustatytam sezono laikotarpiui nustatytoje poilsio ir turizmo zonoje

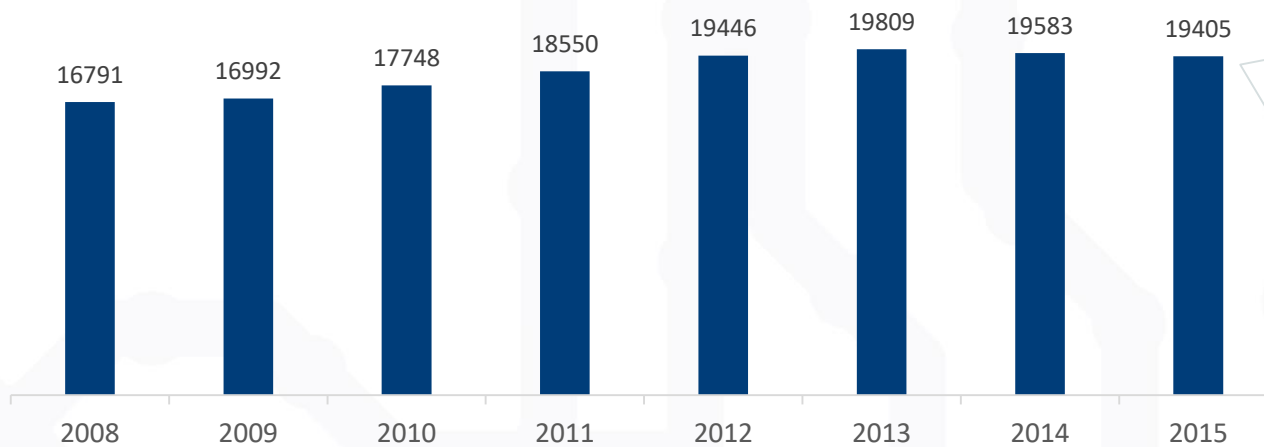
Vienkartinės

- ☑ **Prekiauti alumi, alaus mišiniais su nealkoholiniais gėrimais ir sidru**, kurių koncentracija ne didesnė nei 7,5% masiniuose renginiuose
- ☑ **Prekiauti natūralios fermentacijos alkoholiniais gėrimais**, kurių koncentracija neviršija 13% parodose
- ☑ **Prekiauti alkoholiniais gėrimais parodose ir mugėse, rengiamose stacionariuose pastatuose**

Vienkartinės licencijos išduodamos tik turintiems neterminuotas ir sezonines licencijas. Išduodamos ne ilgesniam nei renginio laikotarpiui.

Prekybos vietų, kuriose alkoholiu nebeprekiuojama, bet licencijos vis dar galioja, skaičius nėra žinomas, nes tokia apskaita nėra vedama

Galiojančių licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais skaičius

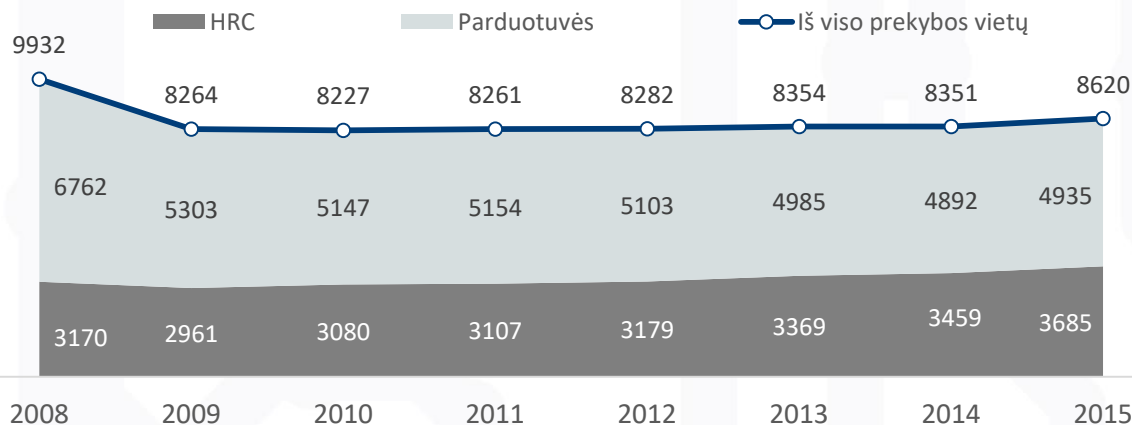
Skaičiuojamos visos išduotos neterminuotos ir sezoninės licencijos, nepriklausomai nuo to, ar įmonė prekybos vietoje vykdo veiklą ar ne.

Šaltinis: Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas

- ☑ **Išduotų licencijų skaičius neatspindi realaus veikiančių alkoholio prekybos taškų skaičiaus.** Naujos licencijos pastoviai išduodamos, bet dalyje prekybos vietų, kur veikla nevykdoma, neterminuotos licencijos nėra sustabdomos ar panaikinamos, o toliau skaičiuojamos kaip galiojančios.
- ☑ **Neterminuotos licencijos** sudaro didžiąją dalį visų išduotų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais licencijų.
- ☑ Tik nuo **2015 m. lapkričio 1 d.** priimti Alkoholio kontrolės įstatymo pakeitimai (2015-06-23 ĮSTATYMAS NR. XII-1826; 2015-05-21 ĮSTATYMAS NR. XII-1745) numato prievolę įmonei sustabdyti ar nutraukti veiklą per 30 dienų kreiptis į licenciją išdavusią instituciją dėl licencijos galiojimo sustabdymo ar panaikinimo. Realiai ši prievolė nėra pilnai įgyvendinama.
- ☑ Veiklos sustabdymas – laikinas mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais nevykdymas, trunkantis ne trumpiau kaip vienus metus. Licencijos įmonėms, nevykdančioms veiklos mažiau nei metus, bus ir toliau skaičiuojamos kaip galiojančios.

Galiojančių licencijų skaičius neatspindi realiai veikiančių prekybos alkoholiu taškų skaičiaus

Mažmeninės prekybos parduotuvių skaičius ir HRC įmonių maitinimo vienetų skaičius

Įvertinus, kad ne visose prekybos vietose prekiaujama alkoholiu, galima daryti prielaidą, kad prekybos alkoholiu vietų skaičius yra mažesnis.

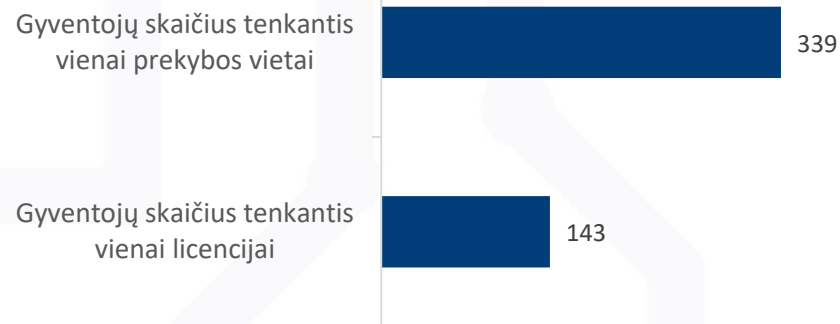
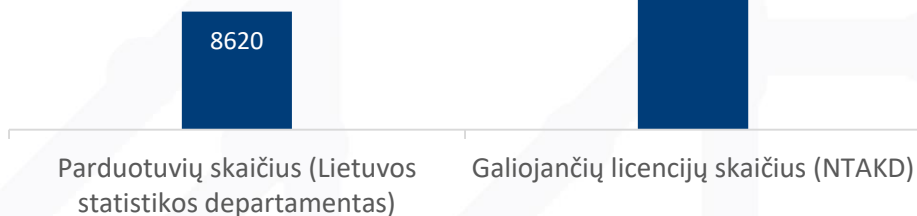
ACNielsen Baltics duomenimis 2015 m. buvo 4638 mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais parduotuvės (t.y. ~94% nuo visų parduotuvių skaičiaus).

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas; EVRK G4711; G4725; I56

Prekybos vietų ir galiojančių licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais skaičius 2015 m.

Gyventojų skaičius tenkantis vienai prekybos vietai ir gyventojų skaičius tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, 2015 m.

Statistikos departamentas imties sąrašą formuoja remiantis Statistinio ūkio subjektų registro informacija apie įmonės ekonominės veiklos rūšį, dirbančių asmenų skaičių, teritoriją, metinę apyvartą.

Veikiančių prekybos alkoholiu taškų skaičius yra kelis kartus mažesnis nei galiojančių licencijų skaičius

Galiojančių licencijų ir prekybos alkoholiniais gėrimais taškų skaičiaus pagal įvairius šaltinius 2015-2016 m. palyginimas

	NTAKD (2015 07 01)	Statistikos departamentas	Vienas didžiausių alkoholinių gėrimų distributorių	ACNielsen Baltics	Vienas didžiausių alaus gamintojų
Parduotuvės ir maitinimo taškų skaičius:	19405 (licencijų skaičius 2015 07 01)	8620 (ne visi prekiauja alkoholiu)	5900 (įmonės lankomi prekybos taškai)		7060 (su įmonės lankomais ir nelankomais prekybos taškais)
• Parduotuvių skaičius	10072 (licencijų skaičius 2015 07 01)	4935 (ne visos prekiauja alkoholiu)		4638	4600
• Maitinimo vienetų skaičius	9333 (licencijų skaičius 2015 07 01)	3685 (ne visi prekiauja alkoholiu)			2460

- Įvairių patikimų šaltinių – oficialaus statistikos portalo, pripažintos tarptautinės rinkos tyrimų bendrovės, vieno didžiausių didmenininkų bei vieno didžiausių alaus gamintojų – pateikiami duomenys rodo, kad realus veikiančių prekybos alkoholiniais gėrimais taškų skaičius galėtų svyruoti tarp 7000-9000.
- Tai yra daugiau kaip du kartus mažiau nei galiojančių licencijų skaičius, kuriuo remiantis Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas vertina mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais vietų išsidėstymo tankumą.

Tikslas:

Šiuo tyrimu buvo siekiama patikrinti, ar nurodytu adresu yra veikianti prekybos vieta ir ar prekybos vietos licencijos numeris ir išdavimo data sutampa su Vilniaus miesto savivaldybės išduotų ir galiojančių licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais sąraše nurodytu licencijos nurodytu numeriu ir išdavimo data. Taip pat buvo siekiama įvertinti, koks procentas galiojančių licencijų veikia nurodytu adresu.

Metodas:

Prekybos taškų lankymas ir surašymas Vilniaus m. sav.

Duomenų šaltinis:

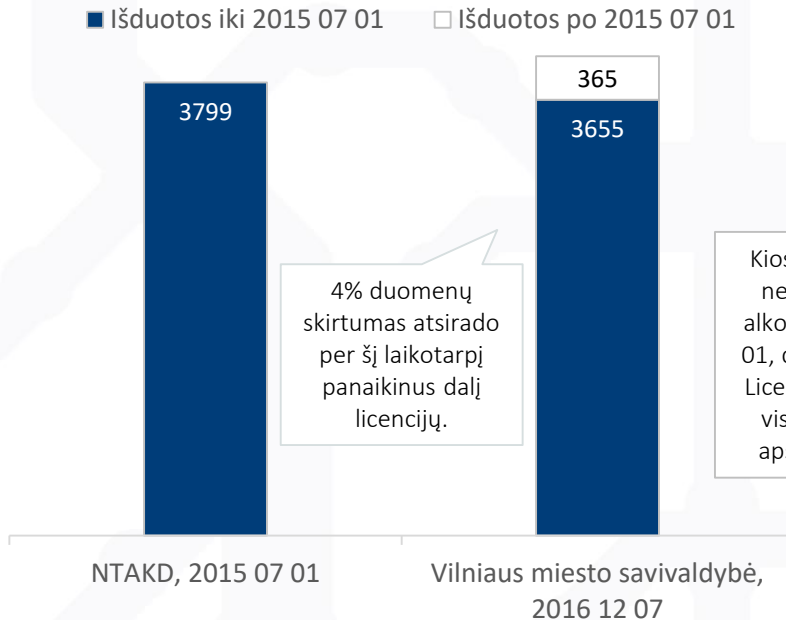
Vilniaus miesto savivaldybėje išduotų ir galiojančių licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais Vilniaus mieste sąrašas, 2016 12 07.

Laikotarpis:

2016 12 19 – 2016 12 23.

Galiojančių licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais skaičius Vilniaus mieste

Vilniaus miesto savivaldybės duomenimis 2016 12 07 buvo **4020 išduotų ir galiojančių licencijų** verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais Vilniaus mieste.

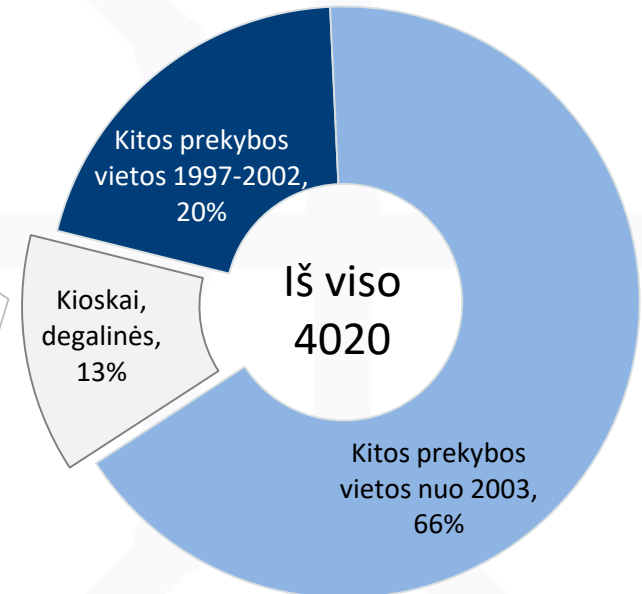

Tyrimo imties sudarymas

Patikrinti **237 prekybos taškai** (iš Vilniaus miesto savivaldybės sąrašo).

Atrankos kriterijai:

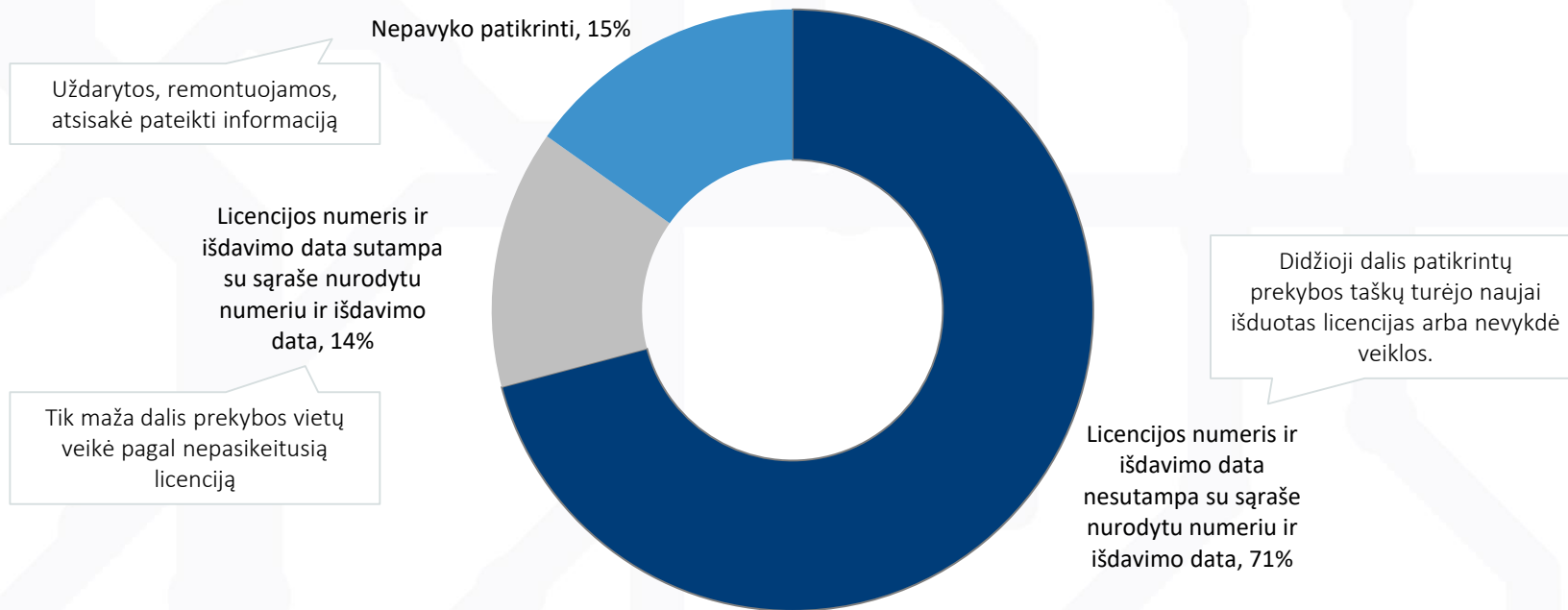
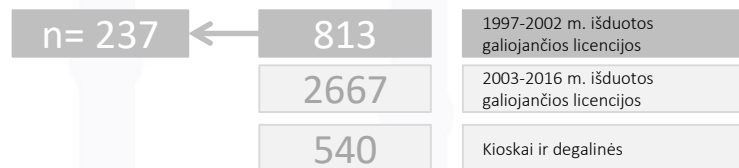
- Seniausios 1997-2002 m. išduotos galiojančios licencijos (813 licencijų be degalinių ir kioskų);
- Prekybos taškai – kavinės, barai, restoranai, parduotuvės – Vilniaus miesto Senamiesčio, Naujamiesčio, Antakalnio ir Žvėryno mikrorajonuose.

Tyrimo rezultatai: pagal ~70% patikrintų galiojančių licencijų nurodytu adresu veikla realiai nevykdoma

Patikrinti prekybos taškai turintys galiojančias licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, išduotas 1997-2002 m., %

- Iš 813 seniausių 1997-2002 m. išduotų licencijų patikrinta 29% prekybos taškų (be degalinių ir kioskų).
- Iš patikrintų, 71% neveikia (t.y. 21% nuo visų seniausių licencijų), tik 14% prekybos taškų veikė pagal nepasikeitusią licenciją (t.y. 4% nuo visų seniausių licencijų).
- Remiantis šiais rezultatais, galima daryti prielaidą, kad bent ~500 seniausių licencijų negalioja (tai sudaro ~12% nuo visų Vilniaus miesto savivaldybės išduotų galiojančių licencijų).

- ☑ **Išduotų galiojančių licencijų skaičius neatspindi realaus veikiančių alkoholio prekybos taškų skaičiaus.**

Pagal dabartinę galiojančią tvarką naujos licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiu yra pastoviai išduodamos, bet dalyje prekybos vietų, kur veikla nevykdoma, neterminuotos licencijos nėra sustabdomos ar panaikinamos, o toliau skaičiuojamos kaip galiojančios. Prievolė įmonei sustabdžius ar nutraukus veiklą kreiptis į licenciją išdavusią instituciją dėl licencijos galiojimo sustabdymo ar panaikinimo atsirado tik nuo 2015 m. lapkričio 1 d. Realiai ši prievolė nėra pilnai įgyvendinama.

- ☑ **Galiojančių licencijų skaičius nėra tinkamas rodiklis prekybos alkoholiniais gėrimais vietų prieinamumui matuoti.**

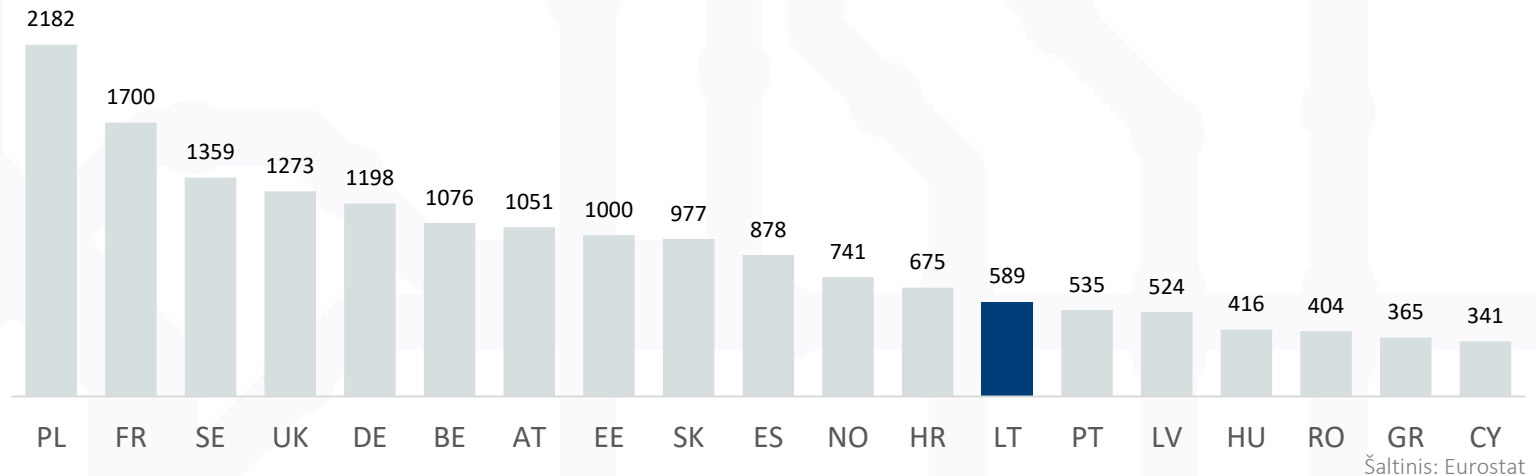
Vienas prekybos taškas gali turėti kelias galiojančias licencijas, veiklos nevykdančios įmonės gali nepranešti apie veiklos nevykdymą ar sustabdymą, apskaitomos ir licencijos prekybos vietose, kuriose prekyba alkoholiu jau yra uždrausta, bet licencijos vis dar nėra panaikintos.

- ☑ **Realiai veikiančių prekybos alkoholiu taškų skaičius yra kelis kartus mažesnis nei galiojančių licencijų skaičius.**

Lietuvos statistikos departamento duomenimis parduotuvių skaičius siekia 4935, maitinimo įstaigų skaičius – 3685. Statistinė informacija, rinkos tyrimų kompanijos bei realiai dirbančių įmonių pateikiami duomenys yra artimi vieni kitiems. Todėl tikėtina, kad šie duomenys labiau atspindi rinkos situaciją apie veikiančius prekybos alkoholiu taškus, nei galiojančių licencijų skaičius. Realus veikiančių prekybos alkoholiniais gėrimais taškų skaičius galėtų svyruoti tarp 7000-9000.

Papildoma informacija

Gyventojų skaičius tenkantis vienai mažmeninės prekybos nespecializuotai parduotuvei ir gėrimų prekybos specializuotai parduotuvei ES šalyse, 2012 m.

Strategija. Efektyvumas. Vertė

Detalesnė informacija:

**Darius Dulskis,
Partneris**

Mob: +370 699 26949
E-mail: darius@ekt.lt

**Indrė Griškevičė,
Konsultantė**

Mob: +370 675 05175
E-mail: indre@ekt.lt

UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“

J. Jasinskio g. 16 B, LT-03163 Vilnius

Tel.: (8-5) 252 6225

Faks.: (8-5) 252 6226

El. paštas: ekt@ekt.lt,

<http://www.ekt.lt>